

Bijlage 2 Brede basisondersteuning en de ondersteuningsroute

De 'standaard brede basisondersteuning' geeft de beschikbare kennis, kunde en voorwaarden weer waaraan alle basisscholen binnen Amstelronde passend onderwijs voldoen. De basisondersteuning zorgt ervoor dat ouders weten wat zij ten minste van iedere school in de regio mogen verwachten van het onderwijs en de ondersteuning.

Brede basis

- Basisarrangement Onderwijskwaliteit
- Veilige plek voor leerlingen, team, leiding en ouders
- Handelingsgericht werken
- Oplossingsgericht werken
- Signaleren en differentiëren
- Planmatige zorgstructuur

De brede basis aan ondersteuning die alle scholen bieden gaat over het geheel van interventies die voor het overgrote deel van de leerlingen het onderwijsleerproces en de sociaal- emotionele ontwikkeling stimuleren. Bij sommige scholen is die benodigde expertise in school aanwezig en bij andere scholen wordt die expertise door externe specialisten uitgevoerd. Het betreft altijd interventies die bijdragen aan een positief didactisch en pedagogisch leer- klimaat. Een hoog niveau van deze basisondersteuning laat onverlet dat een deel van de leerlingen meer ondersteuning en/of jeugdhulp nodig heeft. Zij kunnen gebruik maken van onderwijs- en zorgaanbod dat de school zoveel mogelijk zelf organiseert. Wanneer de school in samenwerking met de zorg- partners niet meer slaagt in het realiseren van passend onderwijs voor de leerling en passende ondersteuning voor de leraar organiseert zij een Onder- steuningsteam. In gezamenlijkheid kan dan worden besloten dat extra ondersteuning noodzakelijk is. Voor alle vormen van onderwijsondersteuning die de basisondersteuning overstijgen, hanteren we het begrip 'extra ondersteuning'. Alle scholen, dus ook de scholen voor gespecialiseerd onderwijs, heb- ben in hun schoolgids beschreven hoe zij invulling geven aan de brede basisondersteuning.

Om het hoge niveau van basisondersteuning te kunnen bereiken krijgen de scholen ondersteuningsmiddelen. Het geeft de scholen financiële en beleids- ruimte om de basisondersteuning vorm te geven waarbij de vastgestelde kwaliteitsindicatoren leidend zijn. In Amstelronde hebben we als basale voor- waarde gesteld dat alle scholen tenminste een voldoende als kwaliteitsoordeel hebben gekregen van de onderwijsinspectie en handelingsgericht en oplos- singsgericht werken. Daarnaast is er sprake van op tijd signaleren en differentiëren waar nodig. De school heeft een planmatige zorgstructuur die aan- sluit op de ondersteuningsroute (deel 2 van deze bijlage). Het bestuur en de directeur van de school zijn verantwoordelijk voor deze basiskwaliteit die het fundament vormt voor passend onderwijs.

We hebben in Amstelronde afgesproken dat bij passeren van de grens tussen basisondersteuning en extra ondersteuning een OPP wordt gemaakt. Dan wordt een ondersteuningsteam georganiseerd. In het OT wordt samen bekeken of de ondersteuning geregeld kan worden in de brede basisondersteu- ning, of dat extra ondersteuning wenselijk is.

De extra ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van arrangementen. Deze kunnen variëren van licht en tijdelijk tot intensief en langdurend, maar kunnen ook structureel van aard zijn. Arrangementen worden gewoonlijk betaald uit de reguliere ondersteuningsbekostiging van de school, die het bestuur jaarlijks ontvangt. Volgens de uitgangspunten van Amstelronde zal deze extra ondersteuning zo thuisnabij mogelijk plaatsvinden, waarbij ge- bruik gemaakt wordt van het zelforganiserend vermogen van scholen. Dat kan in de vorm van extra hulp voor de leerling en/of leraar in de eigen school of door samenwerking met het gespecialiseerd onderwijs, waarbij de leerling gedeeltelijk of tijdelijk onderwijs krijgt op het SBO (symbiose,

observatiearrangement). Wanneer sprake is van een meer structurele aard, wordt in het Ondersteuningsteam bepaald of het voor de leerling beter is om naar het gespecialiseerd onderwijs¹ te gaan. Als extra ondersteuning wordt ingezet maakt de school een OPP, het handelingsdeel wordt in samenspraak met ouders ingevuld.

Zoals in het ondersteuningsplan omschreven gaan we in de komende periode weer opnieuw naar onze brede basisondersteuning kijken. Ons streven is het niveau van basisondersteuning weer een stapje verder op te hogen, met behulp van de inzet van expertise uit S(B)O en de inclusie initiatieven, en door beter samenwerken, steeds leren van elkaar, deskundiger worden, en het versterken van leerkrachten. Binnen de middelen en mogelijkheden streven we steeds naar kwaliteitsverbetering. De brede basisondersteuning en de ondersteuningsroute hangen samen. In deze bijlage een samenvatting van het kwaliteitskader en de ondersteuning. De uitgebreide informatie vindt u op onze website. Het 'hoe' is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school waarbij het samenwerkingsverband een ondersteunende en faciliterende rol speelt. De school stelt de ondersteuning jaarlijks vast in de schoolgids. We streven naar een steeds hoger niveau van basisondersteuning en hanteren ons kwaliteitskader, voor het goede gesprek.

Items Kwaliteitskader (zie ook bijlage 4)

Een brede basis: goed onderwijs vormt een basale voorwaarde voor een brede basisondersteuning. We ondersteunen de driehoek ouder-kind-leraar.

Sterke zorgstructuur: we werken planmatig, oplossings- en handelingsgericht aan het versterken van de didactische en pedagogische competenties van leraren en ondersteunen intern begeleiders in hun rol.

Onderwijskundig leiderschap: de schoolleiding stimuleert een ontwikkelingsgerichte leergemeenschap waar de onderwijsbehoeften van leerlingen en de ondersteuningsbehoeften van leraren centraal staan.

Ouders als partner, leerling betrokken: ouders worden betrokken bij de ontwikkeling van hun kind, als belanghebbenden en experts. Het gesprek met de leerling wordt gevoerd.

Expertise en vaardigheden: door kennis te delen en ervaringen uit te wisselen stimuleren we de professionalisering van leraren, intern begeleiders, hulpverleners. Gericht op het bieden van passende ondersteuning en zorg met ruimte voor specialisaties.

Samenwerken in een netwerk: in het Samenwerkingsverband met andere scholen, gespecialiseerde onderwijsinstellingen en in een bredere context met zorginstellingen en gemeenten. We stimuleren een effectieve en efficiënte samenwerking rond de driehoek ouder-kind-leraar.

Transparante verdeling van de ondersteuningsmiddelen: de scholen beschikken over ondersteuningsmiddelen waardoor zij in staat worden gesteld om bovenstaande uitgangspunten te realiseren en weloverwogen keuzes kunnen maken over de wijze waarop zij deze middelen willen inzetten

De ondersteuningsroute en afgifte TLV

Binnen het SWV Amstelronde gaan we ervan uit dat voor elk kind de meest passende onderwijsplek en de meest adequate ondersteuning wordt georganiseerd. Liefst op de eigen school en zo dicht mogelijk bij huis. De zoektocht naar de meest geschikte vorm van ondersteuning begint op de basisschool zelf door handelingsgericht en oplossingsgericht te werken (HGW en OGW).

In deze ondersteuningsroute beschrijven we de stappen die al werkende in de afgelopen jaren zijn ontwikkeld.

De ondersteuningsroute:

In deze ondersteuningsroute beschrijven we de stappen in vier niveaus:

Niveau A: brede basis van ondersteuning (schoolniveau)

Niveau B: extra ondersteuning

Niveau C: verkenning gespecialiseerd onderwijs (SBO/SO)

Niveau D: aanvraag toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Niveau A: brede basis van ondersteuning (schoolniveau)

In het eerste deel van deze bijlage is omschreven waar onze ondersteuning aan voldoet. Hier wordt de ondersteuning ingedeeld in een route in stappen:

Stap 1: Zorg in de groep

De ondersteuningsroute begint in de groep met de leerling, de leerkracht en de ouders*. Zij delen vragen die er zijn over de ontwikkeling van de leerling, verkennen de zorg en zoeken naar een oplossing. De school betreft de leerling hierbij middels een kindgesprek. (*Waar 'ouders' staat, kan ook 'verzorgers' worden bedoeld.)

Stap 2: Interne zorgroute

Wanneer leerkracht en ouders elkaar gesproken hebben en er nog zorgen zijn, start de school de interne zorgroute. De leerkracht schakelt de intern begeleider in. De intern begeleider onderzoekt met ouders en leerkracht de ondersteuningsvraag en ze zoeken samen naar een oplossing. School zet ondersteuning in vanuit haar brede basis.

Stap 3: Evaluatie interne zorgroute

De ondersteuning vanuit de brede basis wordt geëvalueerd door intern begeleider, leerkracht en ouders. Is de ondersteuning toereikend? Zo ja, dan blijft de zorg in niveau A. Zo niet, dan opschalen naar zorgniveau B (extra ondersteuning).

Niveau B: extra ondersteuning (samen zoeken naar passende ondersteuning)

Op het moment waarop extra ondersteuning wordt ingezet start de school altijd het OPP. Ouders worden betrokken en met hen samen wordt het handlingsdeel van het OPP ingevuld, en in stappen weer geëvalueerd. Het OPP een werkdocument, waarin de doelen die zijn samengesteld zijn vastgelegd en later weer geëvalueerd worden. In het digitale portaal TOMMY is het OPP ingebouwd. Hieronder de stappen:

Stap 4: Voorbereiding ondersteuningsteam, OPP maken, digitaal portaal TOMMY invullen

Als door ouders en/of school is besloten dat de stap naar extra ondersteuning noodzakelijk is, wordt een OPP gemaakt en indien nodig een ondersteuningsteam (OT) samengesteld. Het OT is een overleg waaraan in ieder geval ouders, leerkracht, intern begeleider en onderwijspecialist van Amstelronde deelnemen. Eventueel kunnen andere betrokkenen rondom de leerling aansluiten. Voorafgaand aan het OT vraagt school middels een kindgesprek input van de leerling. Oudere kinderen kunnen eventueel aansluiten bij het OT. De intern begeleider maakt voorafgaand aan het eerste OT het digitale groeidocument aan en beschrijft hierin naast relevante gegevens, de reden van het OT (de hulpvraag), bevorderende en belemmerende factoren, de mening van de leerling, eventuele betrokken hulpverlening en de tot dusver genomen maatregelen en het effect daarvan. De intern begeleider deelt dit met ouders en de onderwijspecialist en eventueel met andere betrokkenen in het OT.

Stap 5: Ondersteuningsteam

Hierin staan de onderwijsbehoeften van de leerling centraal. Daarnaast krijgen ook de ondersteuningsbehoeften van leerkracht en ouders aandacht. De kernvraag in het OT is wat de leerling nodig heeft om bepaalde doelen te halen (leerontwikkeling, werkhouding, sociaal-emotioneel), en hoe en waar dit gerealiseerd kan worden. Binnen de OT's van Amstelronde staat de triade centraal:

Met opmerkingen [Rv1]: Geen spatie

Alle deelnemers aan het OT onderzoeken gezamenlijk de behoeften en zoeken naar een passende oplossing. Uitkomst van het OT kan zijn:

- a) De brede basis is aan zet: terug naar niveau A, stap 1 t/m 3 of
- b) Extra ondersteuning: er wordt afgesproken wat wordt ingezet, in overleg met ouders. Dit wordt vastgelegd in het handelingsdeel van het onderwijs perspectief plan (OPP), stap 6. De extra ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van arrangementen. Deze kunnen variëren van licht en tijdelijk tot intensief en langdurend of structureel van aard. De regie ligt bij de intern begeleider. Het digitale portaal TOMMY wordt door school aangevuld met de bevindingen vanuit het OT. De ouders hebben instemmingsrecht op de begeleiding die wordt ingezet op school (verder naar stap 6). Dat wordt vastgelegd in het handelingsdeel van het OPP.

Met opmerkingen [Rv2]: ontwikkelingsperspectief plan? (ipv onderwijs)

Stap 6: Opstellen van een ontwikkelingsperspectief plan

De school heeft een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) opgesteld, betreft de leerling hierbij en bespreekt dit met ouders. Het OPP bestaat uit een ontwikkelingsdeel, een planningsdeel, een handelingsdeel en een evaluatiedeel. Het handelingsdeel wordt bij akkoord ondertekend door ouders.

Als ouders niet akkoord zijn kan hier informatie worden gevonden: <https://www.onderwijsgeschillen.nl/thema/ontwikkelingsperspectief>

Stap 7: Uitvoering handelingsdeel ontwikkelingsperspectief plan

De in het handelingsdeel beschreven interventies worden uitgevoerd. De doelen zijn in meetbare termen geformuleerd (verantwoordelijkheid school), zodat ze geëvalueerd kunnen worden. Een OPP wordt minimaal 1 keer per jaar geëvalueerd met ouders. De duur en inhoud van de extra ondersteuning is flexibel en op maat.

Stap 8: Evaluatie van het handelingsdeel

Bij de evaluatie wordt in een OT bekeken of de doelen zijn behaald. De mening van de leerling wordt vooraf door school in een kindgesprek meegenomen.

De doelen zijn behaald en de conclusie is:

- 8a. De leerling kan binnen de brede basis voldoende ondersteuning krijgen (terug naar niveau A)
- 8b. Er wordt nog een cyclus gestart met nieuwe doelen (terug naar stap 6)
- 8c. Extra ondersteuning overstijgt toch de expertise en/of de mogelijkheden van de school. Verkennen van opties in een volgend OT, zoals wijzigen arrangement, andere BaO, gespecialiseerd onderwijs (alleen indien er minimaal twee cycli zijn doorlopen, niveau C, stap 9).

De doelen zijn niet behaald en de conclusie is:

- 8d. Wijzigen extra ondersteuning/arrangement (andere doelen stellen of andere middelen inzetten)
- 8e. Naar een andere school voor regulier basisonderwijs
- 8f. Verkenning van gespecialiseerd onderwijs als er minimaal twee cycli zijn doorlopen (niveau C) *Uitzondering: als het belang van het kind in het geding is, of als de veiligheid van het kind, van andere kinderen of van de leerkracht bedreigd wordt, kan afgeweken worden van de twee cycli.*

De school maakt een evaluatieverslag en voegt dit toe aan het digitale dossier (Tommy)

Niveau C: verkenning gespecialiseerd onderwijs (SBO/ SO)

Stap 9: Weging van criteria

In een OT worden de volgende criteria meegewogen om tot een keuze te komen of gespecialiseerd onderwijs een beter passende plek zou kunnen bieden aan een leerling:

- Welbevinden leerling
- Groei kind: didactisch, werkhouding, sociaal-emotioneel, gedrag
- Ondersteuning van ouders
- Ondersteuning van school
- Samenwerking en relatie, vertrouwen school – ouders – leerling
- In het OT kan deze afweging middels verschillende visualisaties gemaakt worden (bijv. zolang-zodra, +/-).

Vanuit de weging van de criteria wordt een keuze gemaakt welk schooltype wordt verkend.

Stap 10: Oriëntatie op SBO en/of SO

Ouders gaan zich oriënteren op speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO). De plaatsingsdeskundige vanuit het SBO of SO wordt benaderd en er worden dossiergegevens gedeeld (groeidocument, OPP en overige relevante informatie).

Speciaal onderwijs (SO) is voor leerlingen met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking en voor leerlingen die psychische problemen of gedragsproblemen hebben. Het speciaal basisonderwijs (SBO) is voor kinderen die zich in het regulier onderwijs niet optimaal ontwikkelen. Hier gaat het om leerlingen met lichtere problematiek.

Wat is het speciaal onderwijs?

Niet alle ouders weten dat er een verschil is tussen [speciaal onderwijs](#) (so) en speciaal basisonderwijs (sbo). Zelfs scholen gebruiken de termen wel eens door elkaar.

Scholen voor so zijn voor leerlingen met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking. Maar ook leerlingen met psychische problemen of gedragsproblemen kunnen hier terecht.

Het speciaal onderwijs is verdeeld in vier clusters, namelijk:

- Cluster 1

Scholen voor blinde of slechtziende leerlingen (visueel gehandicapte leerlingen).

- Cluster 2

Scholen voor dove leerlingen en slechthorende leerlingen. Maar ook voor leerlingen met ernstige spraakmoeilijkheden en leerlingen met communicatieve problemen.

- Cluster 3

Scholen voor leerlingen met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen. Maar ook voor zeer moeilijk lerende leerlingen, langdurig zieke leerlingen met een lichamelijke handicap, leerlingen met epilepsie en meervoudig gehandicapte leerlingen die zeer moeilijk leren.

- Cluster 4

Scholen voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen en/of psychiatrische problemen.

Wat is speciaal basisonderwijs?

Het sbo biedt onderwijs aan leerlingen die zich op het regulier onderwijs niet optimaal ontwikkelen. Het gaat hier om lichtere problematiek dan de problematiek waar leerlingen op het speciaal onderwijs mee te maken hebben. Denk bij lichtere problematiek bijvoorbeeld aan een leerling met een concentratieprobleem, waardoor het leren wordt belemmerd. In het speciaal basisonderwijs krijgen leerlingen in kleinere klassen les, zodat zij minder prikkels krijgen. Bovendien krijgen zij extra ondersteuning om de onderwijsdoelen te bereiken.

Verschillen

Sbo en so zijn niet hetzelfde. Er is een aantal duidelijke verschillen, waaronder:

- het speciaal basisonderwijs valt net als het reguliere onderwijs onder de [Wet op primair onderwijs](#) (WPO), terwijl het speciaal onderwijs onder de [Wet op de expertisecentra](#) (WEC) valt;
- voor het speciaal basisonderwijs gelden de [kerndoelen uit de WPO](#), terwijl voor het speciaal onderwijs de [kerndoelen uit de WEC](#) gelden;
- het speciaal basisonderwijs is erop gericht dat zoveel mogelijk leerlingen na groep 8 doorstromen naar regulier voortgezet onderwijs of een tussenvoorziening. Kinderen in het speciaal onderwijs stromen daarentegen bijna altijd door naar het voortgezet speciaal onderwijs, soms een tussenvoorziening.

Op grond van de criteria bij stap 9 wordt de afweging gemaakt om de TLV SBO danwel SO af te geven. Amstelronde kent het SBO extra middelen toe zodat zij een iets bredere groep leerlingen op kunnen vangen. (SBO GO)

Terugplaatsing op het (speciaal) basisonderwijs

We mogen concluderen dat terugplaatsing vanuit het SO en SBO weinig voorkomt, al is het de aantal teruggeplaatste leerlingen de afgelopen jaren steeds met een paar leerlingen toegenomen. We besteden hier expliciet aandacht aan. In het S(B)O wordt al vanaf de start bekeken of terugplaatsing van de leerling in regulier onderwijs mogelijk lijkt voor de toekomst. In dit geval wordt een kortlopende TLV afgegeven en in het OT het gesprek gevoerd over de mogelijkheden en termijn voor terugplaatsing op regulier onderwijs. Als terugplaatsing op de school van herkomst mogelijk lijkt, wordt die school bij het OT betrokken.

Als het een andere school betreft wordt die school van plaatsing uitgenodigd en worden de afspraken over de terugplaatsing in het OT gemaakt. Het inzetten van een observatie-arrangement -om de terugkeer op de reguliere school goed te begeleiden- behoort tot de mogelijkheden. Het arrangement is dan zowel op de leerling als op de leerkracht en de klas gericht, met als doel de leerling goed te laten “landen”.

Stap 11: Betrekken plaatsingsdeskundige

Er wordt een volgend OT georganiseerd, waarbij een plaatsingsdeskundige van het gespecialiseerd onderwijs wordt uitgenodigd. Deze deskundige is afkomstig van de beoogde school van plaatsing en heeft veel parate kennis over de onderwijs- en ondersteuningsmogelijkheden van de desbetreffende schoolsoort.

Stap 12: Streven naar unanimiteit

Amstelronde koerst op overeenstemming in het belang van de leerling. Wanneer de conclusie van het OT unaniem is (d.w.z. dat school, ouders, plaatsingsdeskundige en onderwijsspecialist Amstelronde het erover eens zijn) dat een leerling het best geholpen is met plaatsing op het SBO of SO, wordt de aanvraag TLV ingevuld. Is er nog geen unanimiteit, dan terug naar stap 10.

Indien dit proces een aantal keer cyclisch is doorlopen en er komt geen unanimiteit in het OT, dan heeft de school het wettelijke recht om ééenzijdig een tlv aan te vragen. De school stuurt dan het hele dossier (met minimaal 2 geëvalueerde OPP's) beveiligd naar het SWV (info@amstelronde.nl) en stelt ouders op de hoogte van deze aanvraag en de stukken die zij naar het SWV verstuurd hebben. Tevens vraagt de school de ouders om hun visie op papier te zetten (of zorgt dat ouders ondersteund worden om dit te doen), en stuurt de visie van ouders samen met het schooldossier beveiligd naar info@amstelronde.nl.

In deze uitzonderlijke situatie worden 2 onafhankelijk, niet eerder betrokken deskundigen gevraagd te adviseren over het dossier, waarvan minimaal één externe deskundige (iemand van buiten het SWV Amstelronde). De directeur bestuurder laat zich door deze deskundigen adviseren en besluit tot al dan niet afgeven van de tlv en informeert de partijen hierover schriftelijk.

Niveau D: aanvraag toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Stap 13: Advies eerste deskundige

De betrokken onderwijsspecialist Amstelronde schrijft als eerste deskundige een kort deskundigenadvies.

Stap 14: Advies tweede deskundige in de TLV-commissie

De TLV-commissie van Amstelronde doet een procedurele en inhoudelijke check en schrijft ook een deskundigenadvies. Als tweede deskundige worden verschillende deskundigen ingezet. (Bijvoorbeeld een orthopedagoog, schoolpsycholoog, maatschappelijk deskundige, eventueel een arts)

Indien er geen unanimititeit is in de TLV-commissie kan er een extra deskundige worden ingezet

Stap 15: Beoordeling directeur/bestuurder SWV Amstelronde

De aanvraag TLV en de twee deskundigenadviezen worden beoordeeld door de directeur-bestuurder van Amstelronde. In de regel volgt de directeur de adviezen van de deskundigen en geeft de TLV af, als dat geadviseerd wordt.

Stap 16: Afgifte toelaatbaarheidsverklaring

De TLV wordt met de twee deskundigenadviezen afgegeven en verstuurd naar de ouders, de verwijzende school/instantie en de plaatsende school.

Hoe doen we dat?

Meer informatie over de ondersteuningsroute vindt u op de website www.amstafronde.nl.

AMSTEL
RONDE passend onderwijs
www.amstelronde.nl | info@amstelronde.nl

